

JELENTÉS

a Kormány részére

Magyarország 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenységéről

Tartalomjegyzék

V E Z E T Ő I Ö S S Z E F O G L A L Ó	3
Magyarország 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége	3
A Külgazdasági és Külügyminisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési együttműködési tevékenysége.....	5
Összefoglaló	5
A KKM stratégiai nemzetközi fejlesztési prioritásai a 2018-2019. évekre vonatkozóan	7
Az Emberi Erőforrások Minisztériumának 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége	8
Összefoglaló	8
Konkrét tevékenységek	8
A Pénzügyminisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége	10
Összefoglaló	10
Kiemelt projektek	11
A Miniszterelnökség 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége	11
Összefoglaló	11
Kiemelt projektek	12
A Belügyminisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége.....	14
Összefoglaló	14
Az Agrárminisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége	15
Összefoglaló	15
Kiemelt projektek.....	16
Az Innovációs és technológiai Minisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége	17
Összefoglaló	17
Kiemelt projektek.....	18

V E Z E T Ő I Ö S S Z E F O G L A L Ó

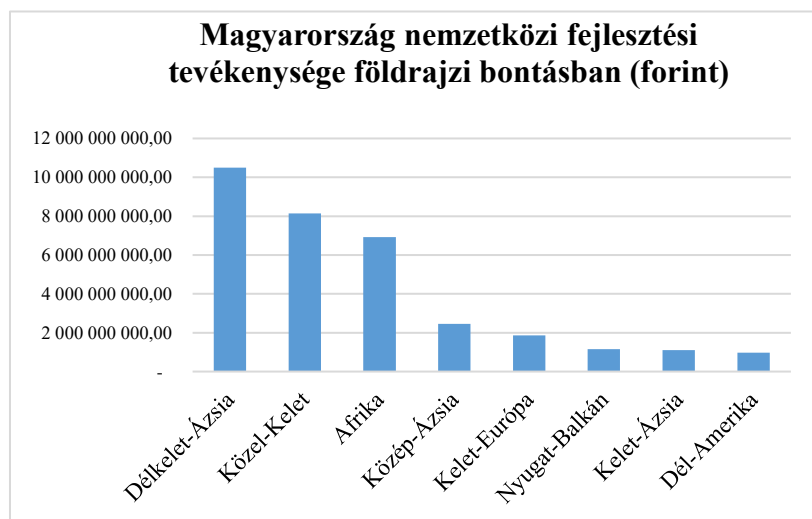
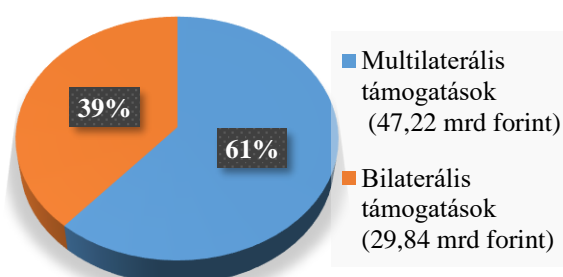
Magyarország 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége

A nemzetközi fejlesztési együttműködés napjainkra a globális kihívások kezelésének egyik legmeghatározóbb eszközévé vált, különösen annak fényében, hogy a fejlesztési támogatások nem csupán a helyi életkörülmények javításához és az ellenállóképesség növeléséhez, de a helyi munkahelyteremtéshez, valamint a helyben maradás elősegítéséhez is hozzájárulnak.

Tekintettel a nemzetközi fejlesztés válságmegelőző, illetve -kezelő hatására, Magyarország a 2018. év folyamán még a korábnál is nagyobb hangsúlyt fektetett a nemzetközi donorközösségekben betöltött fejlesztési szerepének növelésére, mindvégig képviselve azon álláspontot, miszerint a jelenkor kihívásait – mint például a migrációt – helyben, a gyökerüknél szükséges kezelni.

Ezen célkitűzés eredményeként hazánk 2018-ban megvalósított hivatalos fejlesztési támogatása (Official Development Assistance, ODA)¹ jelentős növekedést mutatott az azt megelőző évhez képest: a bruttó nemzeti jövedelemhez mérve – ODA/GNI arányban – 0,11%-ról közel 0,21%-ra növekedett, összességében pedig közel 77,1 milliárd forintot tett ki.² Ezen arány 3,3%-a humanitárius segítségnyújtásra került biztosításra, amely összességében 2,5 milliárd forintot³

Multilaterális és bilaterális fejlesztés támogatások megoszlása

jelent. Földrajzi szempontból a magyar nemzetközi fejlesztési támogatások célpontjában 2018-ban leginkább Délkelet-Ázsia, majd a Közel-Kelet és Afrika állt. A 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Nemzetközi Fejlesztési Stratégia⁴ (a továbbiakban: Stratégia) kiemelt célként tűzi ki, hogy a hazai külgazdasági és külpolitikai érdekek hatékonyabb érvényesítése, valamint a

¹ A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) Fejlesztéstámogatási Bizottsága (Development Assistance Committee, DAC) kiemelt feladatának egyike annak mérése, hogy a DAC-tagsággal rendelkező országok miként járulnak hozzá a fejlődő világ felzárkóztatásához. Az OECD ennek érdekében nemcsak definiálja a „hivatalos fejlesztési támogatás” fogalmát, hanem ellenőrzi a tagállamok által szolgáltatott adatokat. Az OECD DAC a tárgyévi adatokat az azt követő év nyaráig vizsgálja felül. Bár a jelentésben szolgáltatott adatok ez utóbbinak megfelelően még nem tekinthetők véglegesnek, a felülvizsgálat során jelentős változások nem várhatók.

² Magyarország 2018. évi hivatalos fejlesztési támogatása: 77 065 622 143 forint.

³ Magyarország 2018. évi humanitárius segítségnyújtási támogatása: 2 531 200 659 forint.

⁴ Magyarország nemzetközi fejlesztési együttműködésére vonatkozó szakpolitikai stratégiájáról és nemzetközi humanitárius segítségnyújtására vonatkozó szakpolitikai koncepciójáról (2014-2020) szóló stratégia.

magyar fejlesztési tevékenység nagyobb láthatóságának biztosítása érdekében a bilaterális alapú támogatások növekedjenek. A korábbi évek gyakorlatával szemben 2018-ban ez utóbbi célt Magyarország sikeresen teljesítette, a bilaterális támogatások aránya az előző évi 26%-ról 38,7%-ra növekedett.

Összhangban a Stratégiával, Magyarország nemzetközi fejlesztési támogatása 2018-ban az oktatás fejlesztésére (17,01 milliárd forint), az átfogó programok megvalósítására (11,9 milliárd forint), a „jó kormányzás” elősegítésére (5,4 milliárd forint), a fenntartható vízgazdálkodás támogatására (4,6 milliárd forint), a szociális infrastruktúra- (3,3 milliárd forint), valamint a mezőgazdasági termelőkapacitás-fejlesztésére (3,2 milliárd forint) irányult többségében.

Magyarország 2018-ban az alábbi intézményi bontásban nyújtott fejlesztési támogatást. Az intézmények által végrehajtott tevékenységek a következő fejezetben kerülnek kifejtésre.

A Külgazdasági és Külügyminisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési együttműködési tevékenysége

Összefoglaló

A KKM 2018-ban közel háromszorosára növelte a fejlesztési támogatásokra fordított összegét az azt megelőző évhez képest. A 2018. év során a KKM 26,3 milliárd forint értékű támogatást nyújtott az OECD Fejlesztéstámogatási Bizottsága (Development Assistance Committee) által meghatározott ODA-ra jogosult országok számára.⁵

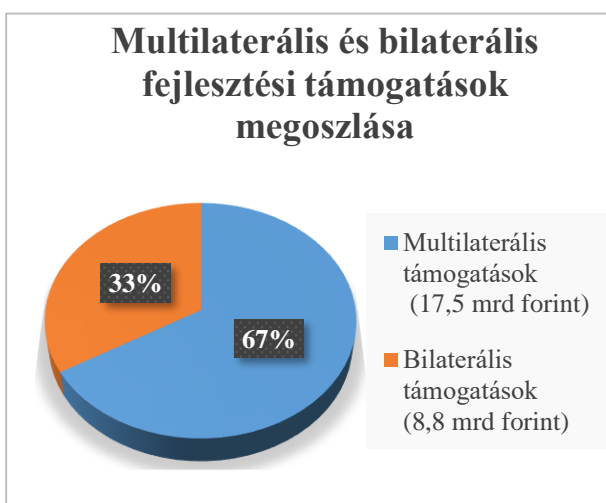
A multilaterális támogatások aránya – a jelentős tagdíj-befizetések következtében – továbbra is közel kétszerese maradt a bilaterális alapon történő támogatásokhoz képest.

Magyarország nemzetközi fejlesztési együttműködési tevékenységének felügyeletét és koordinációját a Külgazdasági és Külügyminisztérium – azon belül is az Export Növelésért Felelős Helyettes Államtitkárság, illetve a Nemzetközi Fejlesztési Főosztály – látja el. Tevékenysége során működteti a szakpolitikát és koordinálja Magyarország

nemzetközi fejlesztési szakpolitikai stratégiájának, illetve nemzetközi humanitárius segélynyújtási szakpolitikai koncepciójának végrehajtását, részt vesz a nemzetközi fejlesztési és a nemzetközi humanitárius segítségnyújtással foglalkozó nemzetközi szervezetek tevékenységében (különösen Európai Unió, ENSZ, OECD), valamint kidolgozza és képviseli a magyar álláspontot a fejlesztéspolitikával és nemzetközi humanitárius segítségnyújtással foglalkozó európai uniós tanácsi munkacsoportokban.

A multilaterális kifizetések legnagyobb hányada az Európai Unió (11,8 milliárd forint), valamint az ENSZ és szakosított intézményei (5,6 milliárd forint) irányába történt.

Az uniós kötelezettségekből fakadó multilaterális kifizetések zömét az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni (AKCS) országok fejlesztését támogató Európai Fejlesztési Alapba (European Development Fund, EDF) teljesítettük. Az EDF az Európai Unió első számú, legnagyobb költségvetésű nemzetközi fejlesztési együttműködést támogató eszköze. Magyarország 2018-ban három részletben, összesen 9,1 milliárd forintot fizetett be az Alapba. A Száhel-övezet és Csád-tó, az Afrika szarva és az Észak-Afrika térségeket sújtó válságok enyhítését célzó EUTF Afrika alapot – amely többek között a térség destabilizációját és az illegális migrációt kiváltó körülményeket igyekszik kezelni – hazánk 2,7 milliárd forinttal támogatta. A Török Menekültügyi Eszköz (Facility for Refugees in Turkey, FRIT) célja a Törökországban élő mintegy 3,63 millió szíriai menekült életének megkönnyítése, integrációjuk elősegítése és az őket befogadó közösségek támogatása. A FRIT a 2016-2017-es időszakra 3 milliárd euró értékben nyújtott támogatást Törökországnak, amelyből Magyarországot csaknem 4,8 milliárd

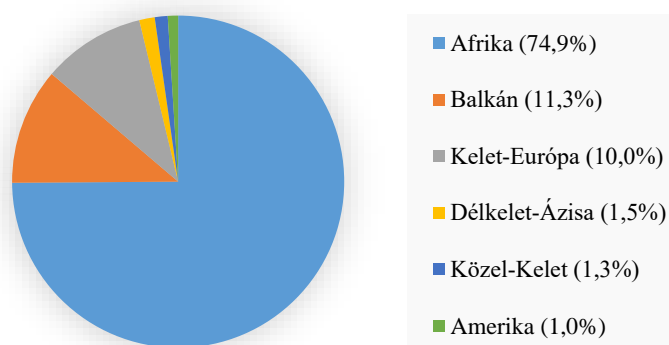

⁵ 2017-ben a KKM 9,7 milliárd forint hivatalos fejlesztési támogatást nyújtott.

forint befizetési kötelezettség terhelve. Ennek utolsó részletét hazánk 2018 szeptemberében fizette be, több mint 761 millió forint összegben.⁶

A fentiekon túlmenően a KKM – hazánk nemzetközi kötelezettségvállalásainak megfelelően – tagdíj-befizetéseket teljesített olyan nemzetközi szervezetek számára, mint az ENSZ (2,39 milliárd forint) és az ENSZ békefenntartó missziói (1,13 milliárd forint), valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) (KKM-re eső tételei: 50 millió forint). A kötelező tagdíj-befizetéseken túlmenően a KKM a következő nemzetközi szervezetek működéséhez járult hozzá : támogatás az UNESCO Világörökség Központ projektjeihez (14,1 millió forint), önkéntes felajánlás a Nemek Közötti Egyenlőséggel és a Nők szerepének erősítésével foglalkozó Egységének (UNEGEEW) (5,5 millió forint), hozzájárulás az RCC (Regional Cooperation Council) Titkárság működéséhez⁷ (15,7 millió forint), hozzájárulás a Frankofónia Nemzetközi Szervezet (IOF) működéséhez (3,4 millió forint), hozzájárulás a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) működési költségeihez (6,3 millió forint), hozzájárulás az ENSZ Menekültügyi Főbiztosság (UNHCR) működési költségeihez (15,9 millió forint), felajánlás az ENSZ Politikai Ügyekért Felelős Szervezeti Egysége részére (12,6 millió forint), valamint a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága (ICRC) (15,9 millió forint) és a Vöröskereszt Nemzetközi Szövetsége (IFRC) részére (15,9 millió forint). A KKM emellett – a korábbi évekhez hasonlóan – 2018-ban is támogatta a következő nemzetközi szervezetek budapesti irodáinak működését: UNICEF (942,4 millió forint), IFRC (296,1 millió forint), WHO (301,7 millió forint).

A KKM nemzetközi fejlesztési támogatásainak regionális eloszlása

2018-ban a humanitárius segítségnyújtás a KKM ODA-jának kevesebb, mint 1 százalékát (28,7 millió forintot) tette ki. A nemzetközi fejlesztési támogatások regionális megoszlásában – a kötöttség hitelek nem számítva – Afrika (2,7 milliárd forint), a Nyugat Balkán (443,3 millió forint), és Kelet-Európa (364,6 millió forint) dominál, míg ország szerinti bontásban Ukrajna

(347,7 millió forint), Szerbia (183,7 millió forint) és Bosznia-Hercegovina (88,1 millió forint).

Kiemelendő, hogy a Közel-Kelet vonatkozásában a 2015-ben kirobbant migrációs válságot követően több magyar nemzetközi fejlesztési program indult,⁸ azonban ezen projektek lezárására 2018-ban még nem került sor, így ODA-ként nem voltak elszámolhatók.

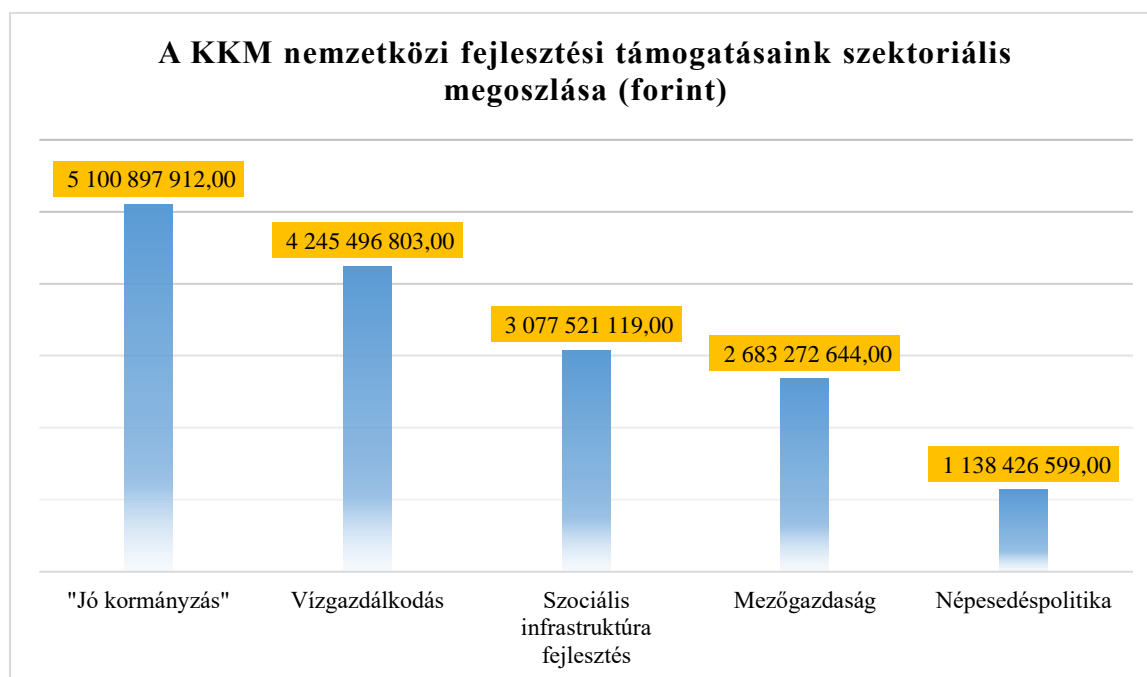
⁶ A folyósított összeg a Pénzügyminisztérium keretéből került kifizetésre, azonban az általános szakpolitikaimunkafolyamatokért a KKM a felelős.

⁷ Az RCC a nyugat-balkáni országok regionális együttműködését és euro-atlanti integrációs törekvéseit szolgáló regionális szervezet. Elsődleges célja a konnektivitás, a biztonságpolitikai együttműködés, a versenyképesség, a jogállamiság, illetve a foglalkoztatás/munkahelyteremtés javítása, fejlesztése a régióban. A szervezet átfogó, többéves projekteket hajt végre továbbá a roma integráció, a foglalkoztatás és a turizmus területén.

⁸ A KKM egy, a migráció kiváltó okainak kezelésére irányuló fejlesztési program keretében 622,4 millió forint értékben nyújt támogatást Irak, Palesztina, Jordánia, valamint Szíria számára. A projektek a migránsok visszatelepülésének elősegítését, valamint a belső menekültek és helyi rászoruló lakosság megsegítését célozzák. Emellett Magyarország és Lengyelország együttműködésében a szíriai Homszban egy súlyosan megrongált árvaház közös felújítása valósul majd meg körülbelül 424 millió forint értékben.

Fontos továbbá, hogy a KKM kötött segélyhitelek révén jelentős támogatási összegekkel járult hozzá Délkelet-Ázsia fejlesztéséhez (hivatalos fejlesztési támogatási tekintetben: Laoszban 6,9 milliárd forinttal, Indonéziában 624,9 millió forinttal, Vietnámban 164,8 millió forinttal). A Kormány stratégiai célkitűzésének megfelelően ugyan Afrika szerepe jelentősen növekedett a KKM fejlesztéspolitikájában, azonban ez a trend csupán a multilaterális csatornákon keresztül megvalósított támogatások terén érvényesült. A bilaterális támogatások és a kötött segélyhitelezés tekintetében csak az idei évben kezdődött jelentős nyitás Afrika irányába. Ezt jól mutatja a Zöld-foki Köztársasággal kötött segélyhitelezési megállapodás, illetve 2019-ben kezdetét veszi a magyar Kormány első stratégiai méretű, Afrikában, több éven át megvalósuló, bilaterális nemzetközi fejlesztési programja. Az utóbbi program a magyar Kormány döntése értelmében az Ugandai Köztársaságban 5,168 milliárd forint értékben valósul meg, amelynek keretében a KKM öt területen – vízgazdálkodás, okmánybiztonság, digitalizáció, turizmus, mezőgazdaság – nyújt projektalapú fejlesztési támogatást az ország számára.

A KKM nemzetközi fejlesztési támogatása leginkább a „jó kormányzás” elősegítésére (5,1 milliárd forint), a vízgazdálkodásra (4,2 milliárd forint), a szociális infrastruktúra-fejlesztésre (3 milliárd forint), a mezőgazdaság-fejlesztésre (2,7 milliárd forint), valamint népesedéspolitikai programokra (1,1 milliárd forint) irányult.

A KKM továbbra is aktív szerepet vállal a nemzetközi fejlesztési programok nyomon követésében, értékelésében, valamint a nemzetközi fejlesztési tudatosság növelésében. A különböző kommunikációs csatornák igénybevételével a KKM hozzájárult a szakmai intézmények és a társadalom mobilizálásához a nemzetközi fejlesztéspolitika terén.

A KKM stratégiai nemzetközi fejlesztési prioritásai a 2018-2019. évekre vonatkozóan

A KKM a Nemzeti Exportstratégiával, valamint az Afrika stratégiával a jövőben – a nemzetközi paradigmákkal összhangban – nagyobb hangsúlyt kíván fektetni a magyar gazdasági szereplők nemzetközi fejlesztési programokba történő bevonására mind hagyományos, mind innovatív fejlesztéspolitikai eszközökön keresztül. Kiemelt cél, hogy a fejlesztéspolitikára fordított összegek a jövőben az eddigieknél is hatékonyabban szolgálják a magyar külpolitikai és külgazdasági célkitűzéseket. Tekintettel arra, hogy a bilaterális alapon nyújtott támogatás

nagyobb lehetőséget biztosít a magyar külgazdasági érdekek érvényesítésére, a KKM olyan projektek megvalósítására törekszik, amelyek egyszerre veszik figyelembe a helyi igényeket és a magyar kis- és középvállalatok komparatív előnyeit. Ennek megfelelően elsősorban környezetvédelmi, vízgazdálkodási, mezőgazdasági, egészségügyi, oktatási és az IKT területeken kívánja koncentrálni az erőforrásainkat. Mindemellett továbbra is meghatározó szempont a migrációt kiváltó okok csökkentése, így a KKM nemzetközi fejlesztési programjai a jövőben is a helyben maradáshoz szükséges munka és életkörülmények létrejöttét kívánják elősegíteni. Ezért az Ugandai Köztársaságban megvalósítandó magyar fejlesztési program is e két fő politikai cél, a migráció megállítása és a hazai tőke külföldre történő ösztönzése közötti szinergiák kiaknázását célozza. Ezen felül 2018-ban szintén megkezdődött a Fenntartható Fejlődési Célok mentén történő projektmegvalósítás folyamata.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége

Összefoglaló

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma nemzetközi fejlesztési tevékenységként elszámolható költségei egy jelentős részét teszik ki a nemzetközi szervezetekbe tagdíjként, illetve egyéb hozzájárulásként befizetett összegek. Ezek közül is kiemelkedik az Egészségügyi Világszervezetnek fizetett tagdíj, amellyel közvetlenül is hozzájárulunk a 3. számú Fenntartható Fejlődési Cél, az „Egészséges élet és jólét biztosítása korosztálytól függetlenül mindenkinek” című célkitűzés eléréséhez. Az Egészségügyi Államtitkárság és háttérintézményei költségvetésükben nem rendelkeznek kifejezetten fejlesztési célra elkülönített vagy elkülöníthető forrásokkal, de kétoldalú kapcsolataik kialakításakor igyekeznek a nemzetközi fejlesztési célokat, az EU-s és főleg a hazai fejlesztési célkitűzéseket, törekvéseket szem előtt tartani. Ezt mutatja a kárpátaljai gyermekek immunizációs programjáról 2017-2021 sz. 1670/2016. (XI.25.) Korm. határozat keretében megvalósult segítségnyújtás, amelynek célja a kritikus kárpátaljai immunizációs helyzet kezelése és Magyarország határain túlról érkező járványügyi kockázatok csökkentése érdekében. Ezzel hazánk az SDG 3.3 alcél,⁹ valamint a 3.b alcél¹⁰ eléréséhez is hozzájárult.

Konkrét tevékenységek

Stipendium Hungaricum Ösztöndíjprogram

A magyar Kormány a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogrammal ösztönözni kívánja a legkiválóbb külföldi hallgatók magyarországi tanulmányait a hosszútávú gazdaságpolitikai céljainak megvalósulása érdekében. A Kormány Keleti és Déli Nyitás politikájához kapcsolódó célok megvalósításának egyik kiemelt diplomáciai eszköze, egyben kiválósági program a partnerországokból érkező legjobb diákok számára. A program hozzájárul a küldő országok fejlődéséhez a versenyképes magyar szaktudás és know-how átadásával.

⁹ 2030-ig az AIDS, tuberkulózis, malária, és az elhanyagolt trópusi betegségek felszámolása, valamint a hepatitis, a víz útján terjedő és egyéb fertőző betegségek elleni küzdelem erősítése.

¹⁰ Az elsősorban fejlődő országokat érintő fertőző és nem-fertőző betegségek elleni oltóanyagok és gyógyszerek kutatásának és fejlesztésének támogatása, hozzáférés biztosítása a megfizethető, alapvető gyógyszerekhez és oltóanyagokhoz összhangban a TRIPS Megállapodásról és a közegészségügyről szóló Doha Nyilatkozattal, amely megerősíti a fejlődő országok jogát „A szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás” rugalmasságra vonatkozó rendelkezéseinek teljes körű alkalmazására a közegészség védelme érdekében, és kiemelten annak biztosítására vonatkozóan, hogy a gyógyszerek mindenki számára hozzáférhetőek legyenek.

A 2018. évi költségvetésbe betervezett 16 milliárd forinton felül a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram finanszírozásáról szóló 1499/2018. (X. 12.) Korm. határozattal 2018. évre 2 230 418 856 forint többletforrás biztosításáról döntött a Kormány.

Fontos kormányzati célkitűzése, hogy kialakuljon és megerősödjön Magyarország iránti elköteleződése a kiválósági programba bekerülő, itt tanuló külföldi hallgatóknak, így tudjuk a későbbiekben építeni szakmai, tudományos illetve gazdasági, politikai kapcsolatainkat. Célja továbbá a magyar kultúra, a magyar nyelv népszerűsítése, hazánk és a magyar felsőoktatás jó hírnevének terjesztése. A program lebonyolítását a Tempus Közalapítvány látja el, amely az Emberi Erőforrások Minisztériuma alapítói joggyakorlása alatt álló közalapítvány.

A program hozzájárul annak a célkitűzésnek az eléréséhez, hogy a harmadik országban fellépő problémákat az ott élők életkörülményeinek és minőségének javításával kezeljük. A magyar Kormány álláspontja szerint a helyben maradás perspektíváját kell megteremteni az érintett országokban. Az ösztöndíjprogramban végzett hallgatók tanulmányaik befejeztével hazatérnek, és ott kamatoztatják tudásukat, fejlesztve ezzel az adott ország gazdaságát és biztosítva a megfelelő tudástőkét – végeredményben javítva az adott ország lakosságmegetartó képességét. Ennek érdekében fontos minden szinten erősíteni a kapcsolatokat azon régió államaival, amelyek a migráció forrásai lehetnek. A Stipendium Hungaricum Ösztöndíjprogram fontos eszköz a migrációs válság kezelésében és a magyar szolidaritási kultúra megismerésében, amelyben Magyarország nemzetközi támogatási politikája meghatározó szerepet tölt be.

Magyarország a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram keretében több mint 14,5 milliárd forint ODA-ként elszámolható támogatást nyújtott 2018-ban 54 országnak. Ezekből az országokból a 2018/19-es tanévet több mint 6800 diák kezdte meg.

Külhoni magyar felsőoktatás megerősítése

A projekt célja a külhoni magyar felsőoktatás megerősítése Ukrajnában és Szerbiában, az ottani határon túli magyar közösségek értelmiségi utánpótlásának biztosítása, az önálló határon túli magyar felsőoktatási intézményrendszer kialakítása, amely 168 253 980 forintból, az alábbi ösztöndíjak biztosításával valósult meg:

- a magyarországi és szülőföldi felsőoktatási intézményekben tanulmányokat folytató alap-, osztatlan, mester- és doktori képzésben tanulmányokat folytató külhoni magyar hallgatók ösztöndíjazásával;
- a külhoni magyar oktatási nyelvű felsőoktatási intézményekben foglalkoztatott 40. életévüknél fiatalabb határon túli magyar oktatók ösztöndíjazásával;
- a határon túli magyar nyelvű felsőoktatási intézmények és a magyarországi felsőoktatási intézmények székhelyen kívüli képzéseinek támogatásával.

Külhoni magyar köznevelés megerősítése

A program célja a külhoni magyar köznevelés megerősítése Ukrajnában és Szerbiában, a magyar nyelvű oktatás megtartása, valamint a kisebbségi jogok biztosításaként dolgozó érdekvédelmi szervezetként működő pedagógusszövetségek megerősítése és módszertani központok támogatása. A program 71 300 000 forintból, az alábbi szakmai programokkal valósult meg:

- szülőföldi és magyarországi továbbképzések biztosítása külhoni magyar pedagógusok részére;

- szülőföldön megrendezésre kerülő nyári akadémiák megszervezésének biztosítása;
- szülőföldi tanulmányi versenyek támogatása, valamint a Magyarországon megrendezésre kerülő tanulmányi versenyeken külföldi magyar versenyzők részvételének biztosítása;
- szülőföldi magyar nyelvű tematikus szaktáborok költségeihez történő hozzájárulás;
- szórványban folyó oktatás támogatása;
- külföldi magyar tankönyves műhelyek támogatása, határon túli magyar tankönyvek, folyóiratok írásának, szerkesztésének, kiadásának, fejlesztésének biztosítása.

A Pénzügyminisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége

Összefoglaló

A 2018-as évben a Pénzügyminisztérium (PM) hatáskörébe tartozó multilaterális fejlesztési intézmények területén is megjelenik a nemzetközi fejlesztési tevékenység. Ez esetben a PM a tulajdonosi, részvényesi képviselőt biztosítja és ebbéli tevékenysége során nemzetközi fejlesztési tevékenységeket is támogat, finanszíroz.

Multilaterális együttműködés

Magyarország tagja a meghatározó globális és regionális nemzetközi fejlesztési bankoknak, részese továbbá az intézmények által kezdeményezett több együttműködési formának, donoralapnak. Az intézményekben meglévő tagsággal és a különféle befizetésekkel Magyarország teljes jogú résztvevője annak a széleskörű együttműködésnek, amely fontos globális és regionális jellegű problémák hatékony kezelését és megelőzését szolgálja. Az intézményi tagság a tőke- és egyéb donor hozzájárulások révén rendszeres és jelentős költségvetési tehervállalással jár. A nemzetközi fejlesztési intézményekben (NFI) viselt tagságból, a velük való együttműködésből fakadó feladatok, valamint az ott követett politika kialakítása a Pénzügyminisztérium feladata.

Magyarország tagja univerzális és regionális fejlesztési intézményeknek is. Az intézményekkel és azok tulajdonosaival fenntartott kapcsolat egyrészt elősegíti hazánk nemzetközi érdekérvényesítését, másrészt lehetőséget teremt, hogy magyar vállalatok is bekapcsolódhatnak az intézmények külföldi beruházásaiba, elősegítve ezzel az export-tevékenység fejlődését.

A különböző fejlesztési intézmények alapvető célja a részes államok nemzetgazdaságának, szociális és gazdasági infrastruktúrájának, és egymás közötti gazdasági kapcsolatainak a fejlesztése.

A 2018-as évben összesen 2,4 milliárd forint értékben jelentkezett intézményi tagságunk megvalósításából, fenntartásából fakadó költségvetési kiadás: az Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bank esetében a taggá válásunkkal befizetendő tőke-hozzájárulás adott évi részletét, míg a Világbank-csoport Nemzetközi Fejlesztési Ügynöksége (IDA) esetében a három évente esedékes alapfeltöltést fizettük be.

Magyarország ezen túl részese két adósság-elengedéssel kapcsolatos törekvésnek is: az IDA Multilaterális Adósságelengedési Kezdeményezésének harmadik szakaszában való magyar részvétel mellett részt veszünk az IMF legsúlyosabban eladósodott országok adósságterheinek csökkentését szolgáló programban (HIPC) is. Ezek 2018-as összköltsége körülbelül 195 millió forint volt 2018-ban.

A nemzetközi fejlesztési intézményekben vitt tagság esetében hosszú távú célkitűzésünk tulajdonosi részarányunk megtartása, illetve a magyar vállalatok hatékonyabb bekapcsolása az intézmények által finanszírozott projektek kivitelezésébe.

Kiemelt projektek

Hozzájárulás az International Finance Corporation működéséhez

Az IFC (International Finance Corporation) a Világbank-csoporthoz tartozó szakosított pénzügyi intézmény, a Világbank nemzetközi fejlesztési ügynöksége, valamint a világ egyik legjelentősebb multilaterális tőke- és kölcsönforrás nyújtója a fejlődő országok magánszektora számára. Az IFC globálisan a fejlesztésfinanszírozási intézmények által nyújtott források mintegy egy harmadát folyósítja. Célja, hogy a privát szféra szereplőinek beruházásait támogatva elősegítse a fenntartható gazdasági növekedést a világ elmaradottabb térségeiben, csökkentve ezzel a globális szegénységet és a társadalmi egyenlőtlenségeket.

A magyar multilaterális befizetéseknek a nemzetgazdaság szempontjából történő jobb hasznosulása, illetve a magyar kis- és középvállalkozások külföldi versenyképességének javítása érdekében az Eximbank és az IFC közös Trust Fund létrehozását kezdeményezte 2014 márciusában. A megállapodás értelmében 2014-2016 között Magyarország összesen 20 millió dollár összegű hozzájárulással támogatta az IFC TF-t, amelynek utolsó részlete, 7 millió dollár 2016-ban került kifizetésre. A 2017-es pénzügyi évben tovább folytatódott az Eximbank és az IFC közös alapjából finanszírozott 42 projekt végrehajtása, a 20 millió dollár összegű korábban kifizetett magyar hozzájárulásból 19,1 millió dollárt felhasználva. Az IFC TF-ből megvalósuló projektek várhatóan 2019 végéig kerülnek lezárásra.

A Miniszterelnökség 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége

Összefoglaló

A migráció kezelésében jelentős szerepet játszik a magyar Kormány támogatási és segítségnyújtási tevékenysége, amely a „helyben segítség” elvére épül, vagyis arra, hogy a hazájukat elhagyni kényszerülő embereknek a valódi segítséget az jelenti, ha a szülőföldjükön biztosítják a megmaradás feltételeit.

Mindezzel összhangban az Üldözött Keresztények Megsegítéséért és a Hungary Helps Program Megvalósításáért Felelős Államtitkárság feladatának megfelelően támogatta a vallási üldöztetést szenvedő keresztény közösségeket közvetlen fejlesztési és humanitárius támogatások révén, igazodva azon igényükhöz, hogy szülőföldjükön tudjanak maradni, illetve oda visszatérni, ahol évszázadokon, évezredekken keresztül éltek.

Ugyanakkor, összhangban Magyarország külpolitikai és külgazdasági érdekeivel, valamint a hazánkra és Európára nehezedő migrációs nyomás csökkentése céljából a Hungary Helps Programról szóló 2018. évi CXX. törvény célkitűzéseinek megvalósítása érdekében, a Miniszterelnökség hozzájárult az üldöztetésnek kitett, vagy humanitárius katasztrófák sújtotta területen élő emberek és közösségek megsegítéséhez, a háború utáni újjáépítéshez, és a szükségét szenvedők életkörülményeinek javításához.

A Hungary Helps Programról szóló 2018. évi CXX. törvény a Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt. (a továbbiakban: Ügynökség) alapításával megfelelő jogi alapot teremtett ahhoz, hogy szabályozott, átlátható keretek között biztosítsa humanitárius katasztrófák áldozatai és a

vallási okokból üldözött kisebbségek, kiemelten az üldözött keresztények számára a gyors és hatékony segítségnyújtást. Az Ügynökség - 100%-os állami tulajdonban álló közhasznú gazdasági társaságként - kezelő szerve feladatokat lát el. Jogállása alapján lehetősége nyílik tevékenysége során, a központi költségvetési támogatási források kiegészítése érdekében, egyéb belföldi és nemzetközi források¹¹ bevonására, ezáltal is bővítve a segítségnyújtásra rendelkezésre álló eszközöket.

A fenti célok elérése érdekében a 2018-as év folyamán számos támogatási projekt került megvalósításra az afrikai és közel-keleti térség országaiban, Irakban, Szíriában, Jordániában, Libanonban, és a Kongói Demokratikus Köztársaságban, mintegy 3,3 milliárd forint értékben. A támogatási projektek, vallási, lakhatási, egészségügyi, oktatási infrastruktúra építésére és újjáépítésére, valamint munkahelyteremtésre és humanitárius tevékenységre irányultak.

Ugyancsak ez irányú tevékenység keretében az Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak elnevezéssel, az üldözött és hátrányos megkülönböztetést szenvedő keresztény fiatalok számára került létrehozásra azon ösztöndíjprogram, amelynek célja, hogy lehetőséget biztosítson a hazájukban a felsőoktatásból gyakran kiszoruló keresztény fiatalok számára felsőfokú tanulmányok folytatására Magyarországon. Az ösztöndíjprogram 2018-as költségvetése mintegy 424 millió forintot tett ki.

Kiemelt projektek

A Moszuli Szír Katolikus Érsekség és a Szír Ortodox Metropólia revitalizációs projektjei

A Szír Katolikus Egyház újjáépítési projektje az iraki Karakos városában valósult meg. Ennek keretében Magyarország 42 lakóegység teljes körű újjáépítését finanszírozza, amit szakszerű aknamentesítés, valamint a bontási munkálatok és teljes romeltakarítás előznek meg. A projekt mintegy 500 fő hazatérését teszi lehetővé, elsősorban külföldre menekült, de Irakba hazatérni szándékozó keresztény családokét, továbbá olyan belső menekülteket, akik jelenleg Irak területén, de menekülteként kénytelenek élni. A támogatásról a moszuli szír katolikus és szír ortodox érsekség projektjeinek támogatásáról szóló 1663/2018. (XII. 6.) Korm. határozat (a továbbiakban: 1663/2018. (XII. 6.) Korm. határozat) rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 320 000 000 forint.

A szír ortodox közösséget szolgálja az Um-al-Noor Általános Iskola felépítése Erbilben. Az iskola minőségi oktatást biztosít a helyi szír ortodox családoknak, köztük menekültek gyermekeinek. A támogatásról az 1663/2018. (XII. 6.) Korm. határozat rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 320 000 000 forint.

Szír reformátusok humanitárius missziója

Magyarország hozzájárul a szíriai református felekezetek humanitárius projektjeihez, amelyek menekült családok számára biztosítják a túlélést és az emberhez méltó körülmények megteremtését a polgárháború sújtotta országban. A döntés értelmében a két legnagyobb szíriai református közösség egyaránt 310 millió forintos támogatásban részesül. A támogatásról a Szíria és Libanon Nemzeti Református Zsinat és a Szíriai Örmény Református Egyházak Közössége projektjeinek támogatásáról szóló 1516/2018. (X. 17.) Korm. határozat rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 620 000 000 forint.

¹¹ 2018. évi CXX. törvény 2.§ (9); 2018. évi CXX. törvény 7.§ (3)

Szemészeti misszió Kongóban

A magyar Kormány döntése alapján támogatásban részesül a magyar kezdeményezésre létrejött kongói szemészeti misszió. A támogatás hozzájárul a Mbuji Mayi városában található Centre Ophthalmologique St. Raphael épület- és műszerfejlesztéséhez, továbbá a távoli országrészekben megvalósítandó orvosi vizsgálatok és beavatkozások lefolytatásához szükséges fejlesztésekhez. A támogatásból épül fel a központ új műtőépülete. A szemészeti misszió dr. Hardi Richárd szemorvos vezetésével jött létre, működésének köszönhetően évi több mint 10 000 beteg jut orvosi ellátáshoz olyan vidékeken, ahol semmilyen szemorvosi ellátás nincs. A támogatásról a Richárd Testvér Kongói Betegekért Alapítvány programjának támogatásáról szóló 1664/2018. (XII. 6.) Korm. határozat rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 320 000 000 forint.

Nyitott Kórházak Szíria

Magyarország támogatja a Szentszék által életre hívott és az AVSI alapítvány által megvalósított "Nyitott Kórházak" humanitárius projektet. Az aleppói Szent Lajos Kórház, a damaszkuszi Francia Kórház, valamint a damaszkuszi Olasz Kórház egy éves működési költségeit biztosítja a magyar Kormány. A kórházakban rászorulóknak ezreinek nyújtanak ingyenes egészségügyi ellátást. A projekt támogatása kiemelkedő diplomáciai jelentőségű, hiszen eddig Magyarország az egyetlen, mely kormányzati szinten nyújt segítséget. A támogatásról a „Nyitott Kórházak” elnevezésű szíriai humanitárius kezdeményezés támogatásáról szóló 1605/2018. (XI. 27.) Korm. határozat rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 505 000 000 forint.

A libanoni Antióchiai Szír Maronita Egyház fejlesztési projektje

A komplex munkahely teremtési és családmegtartó program tartalmaz egy családi közösségi teret, egy szakmai képzést szolgáló tanműhelyt, és egy könnyűipari, elsősorban a nők munkaerőpiaci helyzetének javítását célzó infrastruktúra kialakítását. A projekt segíti a libanoni keresztény közösség helyben maradását és elősegíti társadalmi megerősödését. A támogatásról a libanoni Antióchiai Szír Maronita Katolikus Egyház projektjei megvalósítását elősegítő kormányzati hozzájárulásról, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról szóló 1450/2018. (IX. 21.) Korm. határozat rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 310 000 000 forint.

Templomépítés, egyházi infrastruktúra-fejlesztés és menekültellátás támogatása – a Jeruzsálemi Latin Patriarchátus Jordániai Vikariátusának projektjei

Magyarország Kormánya 360 millió forinttal járult hozzá a Jordán-folyó partján épülő Keresztelőhely templom befejezéséhez, a Segítő Szűzanya templom felépítéséhez, az Észak-Jordániában található Irbidben a menedékkérőknek fenntartott középiskola berendezési tárgyainak beszerzéséhez. A projekt támogatja az Apostoli Nunciatura által életre hívott „Irgalmasság Kertje” nevű, Ammanban és Madabában működő, iraki keresztény menekültek számára jövedelemtermelő tevékenységet elősegítő programokat, valamint a Szeretet Forrása katolikus egyházi kórus közösségi házána felújítását. A Keresztelőhely-templom felépítésének várható céldátuma 2019. második negyedéve. A támogatásról a Jeruzsálemi Latin Patriarchátus Jordániai Vikariátus projektjeinek támogatásáról szóló 1119/2018. (III. 19.) Korm. határozat rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 360 000 000 forint.

Képzési központ építése Alkosban

Az Erbíli Káld Katolikus Érsekség alkosi egyházmegyéjének iskolaépítési projektjének támogatására összesen 261 millió forintnyi támogatást biztosított Magyarország. A központ - vallási hovatartozástól függetlenül - mindenki előtt nyitva áll, így a keresztények mellett a

szintén sokat szenvedett jazídi kisebbség tagjai is használhatják. A sérült épületrészek kijavításával, az építkezések befejezésével, az iskola felszerelésével és berendezésével az intézmény a közösség központi helyszíne lesz. Mintegy 200 helyi családot segített a magyar állam ezzel a támogatással, melyről az Erbil Káld Katolikus Érsekség Alkos-i iskolaépítési projektjének támogatásáról szóló 1242/2018. (V.4.) Korm. határozat rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 261 170 000 forint.

Asszír Keleti Egyház Erbil Püspökségének projektjei

Az Asszír Keleti Egyház erbil püspökségének két projektje 143 millió forint támogatást kapott. Ebből valósult meg a dianai Szent György-templom rekonstrukciójának befejezése és egy új szeminárium felépítése. A támogatásról az Asszír Keleti Egyház projektjeinek támogatásáról szóló 1170/2018. (III. 27.) Korm. határozat rendelkezett. A projekthez nyújtott magyar állami támogatás 143 000 000 forint.

Erbil II. gyógyszer-támogatás

A kurdisztáni Erbilben az Iszlám Állam terrorszervezet elől elmenekült több tízezer keresztény család jelentősen megterhelte a város egészségügyi ellátórendszerét, a városban működő Szent József Kórház gyógyszerkészletei 2017 májusára teljesen kimerültek. Az intézmény fél éves gyógyszerellátásához szükséges forrás (145 millió forint) biztosításáról 2017. május 29-én született megállapodás. 2018. március 5-én Magyarország a korábbi mellett ugyanakkora összeggel, további fél évre vállalta a kórház gyógyszerellátásának támogatását. A támogatás második lépcsőjéről az Erbil Káld Katolikus Érsekség által alapított Szent József Kórház gyógyszerellátásának további támogatásáról szóló 1088/2018. (III. 13.) Korm. határozat rendelkezett.

Ösztöndíjprogram Keresztény Fiataloknak

Ösztöndíjprogram keretében a kisebbségben élő, valamint az üldözött és hátrányos megkülönböztetést szenvedő, illetve terrorfenyegetettségnek kitett keresztény fiatalok számára nyújt Magyarország lehetőséget felsőfokú tanulmányok folytatására. A programban Egyiptomból, Irakból, Libanonból, Nigériából, Izraelből, Palesztinából, Szíriából és Pakisztánból érkeztek hallgatók. A program 2018-as költségvetése 424 000 000 forint volt.

A Belügyminisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége

Összefoglaló

A Belügyminisztérium a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatalon, valamint az Országos Rendőr-főkapitányságon keresztül folytat nemzetközi fejlesztési tevékenységet, melynek célja egyrészt a hazánkba érkező harmadik országbeli állampolgárok kapcsán felmerülő költségek fedezése, továbbá Magyarország közvetlen szomszédságának – Szerbia – Európai Unióba történő integrációjának elősegítése.

A Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (BMH) Befogadó Állomás és Közösségi Szállásán keresztül a Tompai tranzit zónában 278 668 348 forint értékben biztosított ellátási költségeket, míg utóbbiak a Vámosszabadi Befogadó Állomáson 183 378 013 forint, a Balassagyarmati Befogadó Állomáson pedig 101 992 906 forint tettek ki.

BMH Menekültügyi Őrzött Befogadó Központ ellátási és fenntartási költsége a 2018-as évben a röszkei tranzit zónára vonatkozóan: 195 962 096 forint, a Nyírbátori telephelyre vonatkozóan pedig 63 876 891 forint volt.

A BMH 2018-as ODA költségei a Röszei és Tompai Tranzitónákra vonatkozóan az alábbiak voltak:

- tranzitónákban biztosított ételmezés költségek: 104 489 775 forint;
- fenntartási költségek: 27 361 055 forint.

A fentiek felül a BMH Befogadó Állomás és Közösségi Szállás egy MMIA projekt keretében a Vámoszabadi Befogadó Állomás számára 2018-ban 4 289 741 forintot biztosított.

A BMH „A tranzit zónában nyújtott szolgáltatások fejlesztése” című és a „A tranzit zónában nyújtott szolgáltatások fejlesztése II.” című MMIA projektjei keretében 2018-ban összesen 25 486 371 forintot biztosított.

Az Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK) a litván Belügyminisztériummal együttműködésben készített sikeres projektmegvalósítási tervet a „Schengeni Akcióterv kidolgozása” című szerb Twinning projektre, amelynek célja, hogy elősegítse Szerbia Európai Unióhoz történő csatlakozásához szükséges feltételek biztosítását. A projekt Európai Unió forrásból kerül megvalósításra. Magyar részről az ORFK Határrendészeti Főosztálya biztosít szakértőket.

Az Agrárminisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége

Összefoglaló

A magyar Kormány részéről az Agrárminisztérium a nemzetközi szervezetek és egyezmények multilaterális, elsősorban a Fenntartható Fejlődési Célokkal összefüggő tevékenységeinek finanszírozását Magyarország a szervezetekben vállalt tagsága révén tagdíjbefizetésekkel, önkéntes hozzájárulásokkal támogatja. Az ENSZ Környezetvédelmi Program kezelésében lévő különféle egyezményekben, vagy az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezési Világszervezetben, amelyekben Magyarország részes félként, illetve tagországgként vesz részt, Magyarország olyan célok elérésére vállalt kötelezettséget, amelyek a természetvédelem, a biológiai sokféleség, a genetikai erőforrások megőrzésére, az elsivatagosodás elleni küzdelem globálisan felmerülő problémáira és megoldásaira fókuszálnak.

Az AM fejlesztési tevékenységeit a nemzetközi szervezetek fejlesztési irányvonalával és Magyarország fejlesztési politikájával összehangolva végzi. Az AM által finanszírozott projektek közvetlen vagy közvetett módon hozzájárulnak az FFC eléréséhez, a nemzetközi migráció mérsékléséhez illetve megelőzéséhez azáltal, hogy a fejlődő országokban elősegítik a lakosok helyben való boldogulását, az ételmezés-biztonság erősítésén valamint vidéki munkahelyek teremtésén keresztül.

Az AM NEFE tevékenységének lényeges eleme az ENSZ ételmezésügyi szervezeteivel való szoros együttműködések kialakítása és fenntartása, mivel azok is a fenti célok elérését szolgálják és célországaiuk egybeesnek a KKM fejlesztéspolitikájával érintett országokkal.

Ezek közül legjelentősebb a FAO-val 2007-ben aláírt megállapodás alapján való együttműködés, amelynek keretében az AM biztosít irodákat a FAO Európai és Közép-Ázsiai Hivatalának Budapesti Irodája, valamint a Közös Szolgáltató Központ részére, projekteket és az AM-FAO ösztöndíjas programot finanszírozza.

A helybe vinni a segítséget elv szellemében kezdte meg az AM ugandai agrár-szaktanácsadó képzési programját, amely a jövőben adaptálható más országokba is, biztosítva ezzel, hogy a megfelelő szaktudás minél szélesebb körökhöz eljusson és hosszú távon a magyar-afrikai gazdasági kapcsolatok is erősödjenek.

Az AM nemzetközi fejlesztési tevékenységének másik fontos eleme az EU által támogatott Twinning és TAIEX programok kivitelezése. A programok egyrészt elősegítik a potenciális EU-tagjelölt országok közigazgatásának harmonizációját, másrészt a megvalósításban részt vevő magyar szakértők hasznos tapasztalatokat szerezhhetnek és kapcsolatokat építhetnek az egyes szakterületeken dolgozó szakértő kollégáikkal és intézményeikkel.

Kiemelt projektek

AM-FAO ösztöndíjprogram

Az élelmiszerhiányos, alacsony jövedelmű országok támogatásának egyik leghatékonyabb módja a tudásátadás. Ezzel hozzájárulunk az élelmezésbiztonság megvalósításához olyan fejlődő országokban, ahol éhezés fenyegeti a lakosságot. A 2008 óta megvalósított programba 2018 év őszén 18 hallgató került felvételre, ezzel a felvettek száma összesen elérte a 300 főt. A magyar Kormány finanszírozza a magyar agráregyetemen folytatott MSc tanulmányok tandíját, a kollégiumi elhelyezés költségeit, a könyvek, jegyzetek árát, és a hallgatók havi ellátmányát megélhetési költségeik fedezésére. Az ösztöndíjasok 41 országból érkeztek, olyan régiókból, amelyek Magyarország gazdaságdiplomáciája szempontjából fontosak; az ösztöndíjban részesült hallgatókra építve a gazdasági kapcsolataink is bővíthetnek. A program a Keleti és Déli nyitási politikához jól kommunikálható eredményeket biztosít ezen régiók legtöbb országával folytatott kétoldalú megbeszélésekhez is.

Agrárszaktanácsadó képzési projekt Ugandában

Az Ugandai Köztársaságban kivitelezett program lehetőséget ad a migrációs politikánk gyakorlati megvalósítására: helybe vinni a segítséget a népesség szülőföldön tartásához. A projekt alapvető célja, hogy olyan komplex képzés valósuljon meg, amely a helyi szaktanácsadók ismeretbővítésére alapozva egyidejűleg szolgálja a családi farmok életképessé tételét, ezzel a lakosság helyben tartását, az agro-biodiverzitás fenntartását, és a Magyarországról Ugandába irányuló tudás- és technológia transzfer hatékonyabbá tételét. A 2017-ben kivitelezett kísérleti projektet követően 2018 évben 20 agrár-szaktanácsadó képzésére nyílt lehetőség az ugandai Kampalában, a Kyambogo Egyetemen. A résztvevők megismerkedtek az agrár-szaktanácsadás módszertanával, az egészséges táplálkozás alapelveivel és a projekttervezés szempontjaival, valamint marketing ismeretekkel gyarapodtak. Gyakorlati útmutatót kaptak továbbá termelői szervezetek létrehozásához, működtetéséhez.

Twinning programok

Az Agrárminisztérium konzorciumi partnerként 2018-ban három ikerintézmény-fejlesztési projekt megvalósítását fejezte be:

- Litván projektvezetés mellett az AM-NÉBIH junior partnerségével a fenntartható erdőgazdálkodás megerősítését célzó georgiai másfél éves Twinning projekt.
- Francia projektvezetés mellett az AM-NÉBIH junior partnerségével Törökországban élelmiszer- és takarmánybiztonság témájú két és fél éves Twinning projekt.

- Francia projektvezetés mellett az AM-NÉBIH junior partnerségével zajló 2 éves Twinning program az azerbajdzsáni Állami Állategészségügyi Szolgálatnak nyújtott támogatást az epidemiológiai felügyeleti rendszer fejlesztésében.

A „Kapacitásépítés a zoonózisok és élelmiszer-eredetű megbetegedések ellenőrzése területén” elnevezésű szerb ikerintézményi projekt 2018-ban szintén folyamatban volt magyar projektvezetéssel (AM-NÉBIH) és francia junior partnerséggel, befejezése 2019 februárjában várható.

Az Innovációs és technológiai Minisztérium 2018. évi nemzetközi fejlesztési tevékenysége

Összefoglaló

Magyarország 2015-ben, a Párizsi Megállapodást eredményező párizsi klímakonferencia alkalmával kétszer egymilliárd, azaz összesen 2 milliárd forint hozzájárulásról tett felajánlást nemzetközi klímafinanszírozási célra a 2015-2018-as időszakra. Az összeg első felét a globálisan működő Zöld Klíma Alap részére ajánlottuk fel. A fennmaradó összegből számos, még 2018-ban is futó kétoldalú klímavédelmi célú együttműködések és beruházások kerültek megvalósítására fejlődő országokban, magyar gazdálkodó szervezetek által.

A megvalósításban nemzetközi szervezetekkel is együtt működünk, ezzel biztosítva a világ élvonalába tartozó klímavédelmi fejlesztések célzott és költséghatékony megvalósítását. A nemzetközi klímafinanszírozás folyamata során magyar gazdálkodó szervezetek egyrészt piacszerző tevékenységet folytatnak a hazai gazdaság fellendítéséhez hozzájárulva. Másrészt részeseivé válnak a globális felmelegedést megállító, fenntartható gazdasági átalakulásnak, és egyúttal hozzájárulnak egy globálisan kiegyenlítettebb gazdasági fejlődéshez, valamint a klímaváltozás okozta migráció visszafogásához is.

2018-ban összesen hat projekt futott az Innovációs és Technológiai Minisztérium által biztosított klímafinanszírozás keretén belül, amelyeknek összköltsége 355 000 000 forint, de egyes kifizetések már korábban megtörténtek.

A 2018-ban futó projektek nagy része az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás területén valósultak meg, amelyek során Marokkóban fenntartható öntözőrendszer, Montenegróban az éghajlatváltozás területi hatásait feltáró térinformatikai rendszer, Délkelet-Ázsiában fenntartható szennyvízkezelési rendszer, Angolában fenntartható mezőgazdaság, illetve az Ugandai Köztársaságban adaptív vízgazdálkodási menedzsment került kiépítésre. Ezentúl, a nemzetközi együttműködésben vállalt szerepünk iránti elkötelezettség megerősítése érdekében hazánk önkéntes felajánlást tett az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) számára, amely 5 000 000 forint összeget tett ki.

Mindezeken túl a 2017-től zajló a Nyugat-Balkáni Zöld Alap Projekttel a Minisztérium előkészítette a lehetőséget, hogy Magyarország az elkövetkezendő években kiszámítható és még nagyobb szerepet vállalhasson a nyugat-balkáni országok Párizsi Megállapodással vállalt nemzetileg meghatározott hozzájárulásainak (NDC) végrehajtásának elősegítésében. Ennek érdekében az 1770/2018-as kormányhatározat létrehozott Nyugat-Balkáni Zöld Alap Központ NKft., a 2019-2021-es időszakban évi 400 000 000 forint keretösszegben a klímavédelmi projektek pályázatásáról gondoskodik.

Kiemelt projektek

A Water&Soil Kft. által kifejlesztett „Water Retainer” talajkondicionáló készítmény legyártása, tesztelése valamint felhasználása.

A Water&Soil Kft. által kifejlesztett „Water Retainer” használata elősegíti a nedvesség talajban történő megőrzését, ezzel növelve a két öntözés közötti időt anélkül, hogy a növények károsodnának a vízhiánytól. A magyar találmány alkalmazása jelentős mennyiségű üvegházhatású-gáz megkötését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást segítheti elő. A találmány a High Commission for Water and Forest and Combating Desertification, Morocco nevű kezdeményezés keretében került felhasználásra. A projekt teljes támogatási összege 60 000 000 forint, amelyből 15 393 400 forint került kifizetésre 2018-ban.

A Thermowatt Kft. által kidolgozott műszaki technológia nemzetközi piacokra történő bevezetésének támogatása a Zöld Klíma Alap felé benyújtott projektjavaslaton keresztül

A Thermowatt Kft. által kidolgozott műszaki technológia bevezetése, amivel korszerű, környezetbarát és gazdaságos módon lehet a szennyvízben lévő energiát kiaknázni és felhasználni nagyméretű épületek hűtésére és fűtésére. A projekt célja a megfelelő partnerek és mintaprojekt lehetőségek feltérképezése, majd a Zöld Klíma Alap felé menő projektjavaslat előkészítése és benyújtása. A projekthez nyújtott teljes támogatási összeg 28 000 000 forint.

A Naturaqua Kft. által Montenegró részére nyújtott átfogó, az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi kötelezettségeknek való megfelelést szolgáló feladatok előkészítése

A projekt során megvizsgálásra kerül az éghajlatváltozás területi hatásait feltáró térinformatikai módszertanok és gyakorlat montenegrói bevezethetősége és adaptációja, valamint kidolgozásra kerül egy hosszú távú dekarbonizációs útiterv, amely 2050-ig előrevetítené az üvegházhatású gáz kibocsátási pályákat Montenegró vonatkozásában. Ezenfelül, egy további szakpolitikai csomag kerül előkészítésre a montenegrói üvegházhatású gázok nemzeti jelentéstételi rendszerének felállításához. A projekthez nyújtott teljes támogatási összeg 54 000 000 forint.

Nyugat-Balkáni Zöld Alap felállítása

A Nyugat-Balkáni Zöld Alap Projekt (a továbbiakban: Projekt) az azonos nevű multidonor alap létrehozására irányul, a magyar Kormány pénzügyi, és a Globális Zöld Növekedési Intézet szakmai támogatásával. A Projekt a nyugat-balkáni országok klímaváltozási projektjeinek finanszírozását teszi majd lehetővé, ezzel támogatva a Párizsi Megállapodással kötelezővé vált Nemzetileg Meghatározott Vállalások (Nationally Determined Contributions, NDCs) teljesítését. A Projekt első fázisában felállításra kerül a Nyugat-Balkáni Zöld Központ Nonprofit Kft., amely a Kormány 1770/2018 (XII.21.) döntése alapján 2019. júliusban kezdte meg működését. A Projekt második fázisában 2021-től kerülhet felállításra egy nagyobb költségvetésű, szofisztikált pénzügyi eszközökkel működő multidonor alap a visegrádi országok részvételével.

Adaptív vízgazdálkodási menedzsment képzése Ugandában

A projekt végrehajtása során megvizsgálásra kerül a megújuló energiaforrások felhasználásának megvalósíthatósága a kereskedelmi mezőgazdasági tevékenységek közepes és nagy méretű öntözőrendszereiben, valamint megtérülő, kereskedelmi mezőgazdasági projekt kerül kidolgozásra Ugandában - figyelembe véve a fenntartható vízgazdálkodás alapelveit is.

A projektben partner a Globális Zöld Növekedési Intézet, a projekthez nyújtott teljes támogatási összeg 73 000 000 forint.

Climate Smart Agriculture és ehhez kapcsolódóan a Zero Carbon Energy projektek.

A Nutriclar Agrárfejlesztő Kft. magyar cég egy agrár-mintagazdaságot kíván létrehozni Mozambikban, amelynek energiaellátásáról egy vízi erőmű és biogáz üzem gondoskodik. A projekt részletes kidolgozását követően történik a Zöld Klíma Alap forrásainak megpályázása a konkrét beruházások megfinanszírozására.